

Danmarks Smørexport 1898—99.

Af Konsulent *B. Bøggild.*

Tidsskriftets Redaktion har ønsket i Aar ligesom de nærmest foregaaende Aar tidligst muligt at fremlægge de statistiske Meddelelser vedrørende Danmarks Smøromsætning med Udlandet. Ved velvillig Imødekommenhed fra statistisk Bureaus Side er det blevet muligt at fremskaffe de af Toldlisterne udarbejdede Tal i Slutningen af November, og tilmed at faa Materialet frem i en betydelig fyldigere Skikkelse, end det hidtil er bleven offentliggjort af Bureauet selv. — Tallene gjælde Tidsrummet fra Begyndelsen af Oktober til Slutningen af September, idet Materialet kun kan fremskaffes kvartalsvis og endnu ikke kan faaes opgivet Maaned for Maaned — end sige Uge for Uge.

Smørindførselen til Danmark i Pund.

Fra	$\frac{1}{30}$ 1895— $\frac{30}{9}$ 1896	$\frac{1}{30}$ 1896— $\frac{30}{9}$ 1897	$\frac{1}{30}$ 1897— $\frac{30}{9}$ 1898	$\frac{1}{30}$ 1898— $\frac{30}{9}$ 1899
Sverrig.....	13,722,211	17,150,066	17,201,922	16,752,853
Rusland (Finland) ..	12,553,773	14,025,856	14,860,175	15,170,051
Tyskland	3,138,094	1,999,255	1,076,188	980,733
Amerika	1,940,721	1,945,949	487,476	921,711
England.....	341,779	360,494	448,160	345,570
Andre Lande	372,611	299,612	29,727	118,913
Ialt ...	32,069,189	35,781,232	34,103,648	34,289,831

Indførselen ses af hosstaaende Tabel i 1898—99 at have været lidt større end i 1897—98, men mindre end i 1896—97. — Sammenlignet med det nærmest foregaaende Aar er Indførselen fra Sverrig og Tyskland gaaet noget ned, men den er steget fra Rusland og Amerika. — Af det svenske Smør blev $\frac{1}{2}$ Million Pd. transiteret over Frederikshavn og af det tyske gik ca. $\frac{1}{2}$ Million Pd. over Esbjerg til England, medens næsten hele den øvrige Indførsel fandt Sted til Kjøbenhavn.

Indførselen af det svenske Smør er meget ligelig fordelt over Aaret med lidt over 4 Mill. Pd. i hvert Kvartal. Ganske anderledes derimod med det russiske Smør. Af dette er i Aar de tre Fjerdedele indført i Sommerhalv-

Indførselen af Smør fra Rusland i Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1894—95.....	2,647,167	1,391,536	2,970,747	3,906,870	10,916,420
1895—96.....	2,109,021	2,035,442	4,326,510	4,082,800	12,553,773
1896—97.....	1,927,413	2,392,156	5,219,474	4,486,813	14,025,856
1897—98.....	2,330,300	2,132,803	5,383,468	5,013,604	14,860,175
1898—99.....	2,254,069	1,577,823	5,008,612	6,329,547	15,170,051

aaret, og kun den ene Fjerdedel i Vinterhalvaaret. Hosstaaende Tabel viser, at i Løbet af de sidste 5 Aar er Indførselen af Smør fra Rusland stegen fra under 11 til over 15 Millioner Pund, og særlig er det Indførselen i April og Juli Kvartaler, som er steget. — Erindres maa det, at disse Tal indbefatte hele Kjøbenhavns Tilførsel af finsk Smør. Mængden af dette er formentlig aftaget en Del i det sidste Par Aar, der have været ugunstige for den finske Smørproduktion, men til Gjengjæld er Tilførselen fra Østersøprovinserne og det indre Rusland tiltaget ret betydeligt. Og flere og flere af de kjøbenhavnske Smørhandlere ere blevne interesserede i Opkjøb af Smør ikke alene ved Østersøen, men ogsaa i Wologda

Distriktet og i Sibirien, hvor der kan faaes Varer, som i Kvalitet og Pris ere passende til Husholdningsbrug i Kjøbenhavn.

Det amerikanske Smør ligesom det Smør fra Tyskland, der er indført til Kjøbenhavn, har temmelig sikkert næsten altsammen været simpelt Smør, der er blevet solgt til Bagerier eller detailleret til meget lave Priser. Og det samme har sandsynligvis været Tilfældet med det Smør, der angives at være indført fra England. Noget af det kan have været billig irsk og amerikansk Smør, og en Del af det har været gammelt dansk Smør, om hvilket der har været Uenighed mellem Sælger og Kjøber, hvorfor det omsider er taget tilbage fra England for at blive solgt til Forbrug her i Landet. — Det svenske Smør er hovedsagelig gode, sydsvenske Mærker, der regelmæssig forhandles af danske Smørexportører eller kjøbenhavnske Opkøbere for engelske Handelshuse.

Smørudførselens Størrelse i de fire sidste Landbrugsaar ses af nedenstaaende Tabel. — Det maa strax

Smørudførselen fra Danmark i Pund.

Til	$\frac{1}{30}$ / $\frac{10}{9}$ 1895 — $\frac{1}{30}$ / $\frac{9}{9}$ 1896	$\frac{1}{30}$ / $\frac{10}{9}$ 1896 — $\frac{1}{30}$ / $\frac{9}{9}$ 1897	$\frac{1}{30}$ / $\frac{10}{9}$ 1897 — $\frac{1}{30}$ / $\frac{9}{9}$ 1898	$\frac{1}{30}$ / $\frac{10}{9}$ 1898 — $\frac{1}{30}$ / $\frac{9}{9}$ 1899
England	118,867,125	124,050,068	139,557,161	140,894,253
Tyskland	2,100,105	2,877,679	2,778,517	2,811,887
Sverrig	240,280	692,191	355,366	295,198
Norge	111,839	44,154	40,853	18,779
Holland	105,975	94,591	91,746	28,938
Belgien	46,033	33,806	43,109	68,760
Spanien	219,803	67,658	—	—
Frankrig	—	18,048	10,188	3,553
Amerika	14,336	4,387	24,129	2,470
Østasien	—	—	64,310	147,046
Andre Lande	630,801	198,279	92,639	98,050
Ialt	122,336,297	128,080,861	143,058,018	144,368,934

bemærkes, at den betydelige Stigning i 1897—98 i Sammenligning med de foregaaende Aar er fortsat noget i 1898—99, idet der i dette Landbrugsaar har fundet en større Smørudførsel Sted her fra Danmark end nogensinde tidligere, nemlig næsten 144.4 Millioner Pund. — Hovedmængden af denne store Udførsel, nemlig næsten 141 Millioner Pd., gaar til England. Til Tyskland er der gaaet 2.8 Millioner Pd., hvoraf $2\frac{1}{4}$ Million Pund var Daasesmør, og de forholdsvis smaa Partier, der ere opførte som exporterede til Holland, Belgien, Frankrig,

Danmarks Overskuds-Udførsel af Smør i Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1888—89 . . .	8,899,671	14,595,838	15,055,030	13,162,606	51,713,145
1889—90 . . .	12,137,417	21,297,156	15,469,119	16,589,575	65,493,267
1890—91 . . .	17,205,465	17,675,110	17,948,463	17,725,678	70,554,716
1891—92 . . .	16,363,866	18,368,304	17,985,390	16,337,020	69,054,580
1892—93 . . .	15,578,590	18,072,829	19,955,720	18,571,121	71,778,260
1893—94 . . .	16,117,665	21,152,415	21,936,418	23,541,890	82,748,378
1894—95 . . .	13,516,364	23,261,833	23,219,213	19,997,758	79,995,168
1895—96 . . .	20,844,581	20,517,513	27,615,272	21,289,742	90,267,108
1896—97 . . .	19,285,118	23,780,652	28,954,709	20,279,150	92,299,629
1897—98 . . .	23,207,958	25,752,623	29,977,331	30,016,458	108,954,370
1898—99 . . .	25,811,161	27,736,126	31,460,005	25,071,811	110,079,103

Amerika og Østasien er ligeledes næsten alene Daasesmør. — Det ferske Smør, der har været sendt til Paris, er gaaet over England, og det er derfor indbefattet i den Mængde, der angives at være exporteret til dette Land.

Ligesom Landets samlede Smørudførsel er stegen, saaledes er ogsaa Overskudsudførselen stegen, men her er Stigningen kun lidt over 1 Million Pd., idet Indførselen steg c. 200,000 Pd. — Ovenstaaende Tabel over Overskuds-Udførselens Fordeling i Kvartalerne viser betydelige Svingninger fra Aar til andet. Det ses, at der i

det sidste Aar har været Stigning saavel i Oktober som i Januar og April Kvartaler, medens der har været Tilbagegang i Juli Kvartal. Den stærke Stigning, der var i Landets Overskudsudførsel i Sommeren 1898, der for en stor Del skyldtes en sjælden Græsrigdom, er vel gaet betydeligt ned i 1899, der var et tørt og daarligt Græsaar; men Tabellen viser, at sammenlignet med de foregaaende Aar er Danmarks Overskudsudførsel af Smør ingenlunde gaet tilbage i Sommerhalvaaret 1899. Og naar der i Sommer ofte i Bladene har været talt om, at Produktionen her i Landet og Exporten var meget mindre end sædvanlig, forholder dette sig ingenlunde rigtig.

Sandheden er, at Sommeren 1898 var usædvanlig gunstig for Smørmængden, og at Juli—September 1899 var meget tør og græsfattig, hvorfor Mælkemængden i disse Maaneder ganske naturligt blev mindre end i de tilsvarende Maaneder 1898; og en Kjendsgjerning er det, at med Undtagelse af dette ene Aar, 1898, har Danmark aldrig haft en saa stor Overskudsudførsel af Smør i Juli Kvartal som i 1899, og hvad April Kvartal angaar, var Overskudsudførselen større i 1899 end den overhovedet nogensinde har været i noget Kvartal og $1\frac{1}{2}$ Million Pd. større end i samme Kvartal i de to foregaaende Aar.

Bemærkes maa det dog endvidere, hvor Talen er om Landets Overskudsudførsel af Smør, at Margarineforbruget i de senere Aar har været stigende her i Landet. Opgjørelsen angaaende saavel Produktionen som Indførselen af Margarine foreligger imidlertid kun for et Finantsaar ad Gangen, og der kan saaledes intet bestemt siges om, hvad Forbruget har været her i Sommer med de usædvanlig høje Smørpriser og en formentlig ringe Kjøbeevne hos en stor Del af Publikum paa Grund af Arbejdsstandsningen. Det kan kun oplyses, at i Aaret 1. April 1898—31. Marts 1899 blev der her i Landet produceret 27,983,556 Pund Margarine og indført 4,257,511 Pd., medens der Aaret forud blev produceret 23,770,569 Pd. og indført 4,013,308 Pd. — Forbruget af Margarine maa saaledes nu antages at være mindst 32 Millioner Pund

om Aaret, medens det for 4—5 Aar siden kun var 17—18 Millioner Pd. — Udførsel af Margarine finder ikke Sted, og Produktion eller Indførsel af Margarineost vides ikke at have fundet Sted i de sidste 3—4 Aar.

Af det her fra Danmark udførte Smør var, som nedenstaaende Tabel viser, 123³/₄ Mill. Pd. angivet at være dansk Produkt, medens 20.6 Mill. Pd. eller lidt over 14 pCt. var fremmed Smør, og af dette sidste var 16.1 Mill. Pd. toldberigtiget, medens 4.5 Mill. Pd. var rent Transitgods. — Med Undtagelse af henimod ³/₄ Mill. Pd., der mest gik til Tyskland og Sverrig, gik alt det fremmede Smør til England, og heraf gik atter kun ¹/₂ Mill.

Udførselen af dansk og fremmed Smør.

Kvartaler	Dansk Smør Pd.	Fremmed Smør			Ialt Pd.
		Toldberigtiget Pd.	Transiteret Pd.	Til-sammen Pd.	
Oktober 1898..	27,285,095	4,234,008	1,044,424	5,278,432	32,563,527
Januar 1899..	29,763,871	3,576,830	989,893	4,566,723	34,330,594
April 1899..	36,256,148	3,810,153	1,268,894	5,079,047	41,335,195
Juli 1899..	30,436,151	4,480,526	1,222,941	5,703,467	36,139,618
Aaret 1898—99	123,741,265	16,101,517	4,526,152	20,627,669	144,368,934

Pd. over Frederikshavn og henimod ³/₄ Mill. Pd. over Esbjerg, medens alt det øvrige eller 18.7 Mill. Pd. gik over Kjøbenhavn til England.

I Sammenligning med 1897—98 kan det anføres, at medens den samlede Smørindførsel er stegen lidt, og Mængden af transiteret Smør ogsaa er gaaet lidt op, er Mængden af fremmed Smør, der er opført som toldberigtiget, gaaet ned fra 20 til 16 Mill. Pd., saaledes at Forbruget af fremmed Smør her i Landet maa være steget fra under 10 til over 13.7 Millioner Pd., eller der maa være udført fremmed Smør, uden at det er blevet angivet at have været udenlandske Varer.

Udførselen af Smør i Daaser.

Til	1894-95 Mill. Pd.	1895-96 Mill. Pd.	1896-97 Mill. Pd.	1897-98 Mill. Pd.	1898-99 Mill. Pd.
England	1.109	1.345	1.259	1.382	1.101
Tyskland	1.105	1.976	2.092	1.947	2.235
Andre Lande	0.545	0.815	0.252	0.208	0.238
Ialt	2.759	4.136	3.603	3.537	3.574

Af det exporterede Smør er det atter i Aar kun $3\frac{1}{2}$ Millioner Pund, der er udført i Daaser. — Af foranstaaende Tabel ses, at der i Aar af denne Vare er gaaet lidt mindre end de foregaaende Aar til England, men lidt mere til Tyskland. — I de tre sidste Aar er lidt over Halvdelen af Danmarks Export i denne Pakning gaaet til Tyskland. Og som allerede foran nævnt er der gaaet mindre Mængder til Holland, Belgien, Frankrig, Amerika og Østasien.

Udførselen af Smør til England.

Fra	1894-95 Mill. Pd.	1895-96 Mill. Pd.	1896-97 Mill. Pd.	1897-98 Mill. Pd.	1898-99 Mill. Pd.
Kjøbenhavn	54.178	65.522	68.846	73.196	65.251
Helsingør	1.715	»	»	»	»
Esbjerg	26.138	20.668	23.498	32.077	37.910
Odense	8.406	9.213	8.345	9.281	11.762
Aarhus	7.680	7.718	6.390	8.312	8.359
Randers	4.992	5.073	4.817	5.157	5.096
Aalborg	2.599	2.932	2.729	3.339	3.539
Svendborg	2.561	2.836	3.481	2.747	3.089
Frederikshavn	2.044	1.792	2.571	2.370	2.349
Horsens	1.964	1.422	1.296	1.101	1.322
Nykjøbing F.	0.499	0.066	1.295	0.994	1.133
Nakskov	0.468	0.815	0.782	0.983	1.093
Ialt	113.244	118.867	124.050	139.557	140.894

Til Belysning af de forskjellige danske Havnebyers Betydning for Smørexporten til England ere Udførselsmængderne fra de forskjellige Byer i de sidste 5 Aar sammenstillede i en særlig Tabel. — Erindres maa det, at Vinteren 1894—95 var »Isvinter« med Standsning af Dampskibstrafiken fra Kjøbenhavn, Odense, Aalborg og flere andre Byer, medens Smørret stadig kunde udskibes fra Esbjerg og Frederikshavn. I Talrækken for 1894—95 er der derfor særlige Forhold, som gjøre sig gjældende; men ses der bort herfra, vil man for de andre Aar finde en ret god Regelmæssighed i Udviklingen. — En paafaldende Afvigelse er der dog i Aar i Sammenligning med de to foregaaende Aar, idet Tallet for Kjøbenhavn er gaaet stærkt ned. Aarsagen hertil kan ikke ses af selve Tabellen, men det fremgaar af denne, at medens Exporten til England fra Kjøbenhavn i 1897—98 var 73 Millioner Pund og fra Provinstoldstederne tilsammen kun $66\frac{1}{3}$ Mill. Pd., vise Tallene for 1898—99 kun $65\frac{1}{4}$ Mill. Pd. fra Kjøbenhavn, men $75\frac{1}{2}$ fra Provinstoldstederne, og af disse er det Esbjerg, Odense og Svendborg, der har Stigning.

Særlig for Esbjerg er der foregaaet en hurtig og stærk Stigning, medens Exporten fra de jyske Østkystbyer har holdt sig temmelig uforandret. — Fra Aarhus, Randers, Aalborg, Frederikshavn og Horsens tilsammen var Exporten 1893—94 20.4 Mill. Pd. og 1898—99 20.7 Mill. Pd., medens Exporten fra Esbjerg alene i disse 5 Aar er stegen fra $17\frac{1}{2}$ til næsten 38 Millioner Pund.

Endnu skal kun bringes i Erindring, at Smørprisen i Sammenligning med de nærmest foregaaende Aar har været god hele Aaret igjennem, og i August og September var den endog meget højere end sædvanlig. Af omstaaende Tabel ses, at Gjennemsnitsprisen Maaned for Maaned var højere i 1898—99 end i 1897—98, og i August og September er der endog en Forskjel af c. 20 Øre pr. Pd. — Den laveste Pris (77 Øre) indtraadte i Begyndelsen af Juni og den højeste (117) i Slutningen af September; men da den høje Notering blev staaende i første

Grosserersocietetets Topnotering.

Gjennemsniitspris i Øre pr. Pd.

	1894-95	1895-96	1896-97	1897-98	1898-99
November	109.0	98.5	98.0	97.3	99.0
December	99.0	96.0	100.0	96.8	104.0
Januar	100.0	97.0	98.5	92.5	96.0
Februar	92.8	97.8	93.8	94.0	95.0
Marts	86.0	92.8	89.0	92.0	95.6
April	82.3	81.0	83.4	84.8	87.5
Maj	79.2	76.4	79.5	77.5	81.3
Juni	74.0	79.5	79.5	76.0	81.4
Juli	83.5	83.6	82.0	74.3	87.5
August	87.4	98.0	88.3	80.0	100.2
September	95.0	96.5	96.0	91.6	110.5
Oktober	109.4	103.8	93.0	99.5	110.3
Gjennemsnit for hele Aaret	91.7	91.6	90.1	88.1	95.65

Uge af Oktober, standsede Efterspørgslen. — Kunderne faldt fra, og Prisen maatte gjentagne Gange nedsættes, idet Markedet derefter i flere Uger var »demoraliseret«.

Gjennemsniitsprisen for hele Aaret blev 95.65 Øre pr. Pd., eller 7.55 Øre mere end forrige Aar, hvilket er en Stigning af 8.6 pCt. Og Resultatet blev, at selv om den tørre Sommer i 1899 gav mindre Smør end den vaade Sommer i 1898, bødede de høje Priser paa Udbyttet, idet Græsmanglen var endnu større i England end i Danmark. — I sin Helhed blev 1898—99 det Aar, i hvilket Værdien af Danmarks Overskudsudførsel af Smør blev det største den endnu nogensinde har været, nemlig over 100 — formentlig c. 104 Millioner Kroner. — England har taget godt imod den store Mængde danske Smør, og Exporten er hele Aaret foregaaet uhindret fra alle danske Exporthavne.